

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

СИЛАБУС

з дисципліни «Українська мова як іноземна за професійним спрямуванням»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	I-III
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	2-5
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	12
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	128
Освітньо-професійна програма	Оркестрова майстерність Сольне та інструментальне виконавство	Лекції	-
		Семінари	-
		Практичні	128
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	232
		Семестровий контроль	Заліки: 2, 4 Екзамени: 3, 5

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Веретюк Тетяна Володимирівна, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/foreign-languages/Veretiuk.pdf
E-mail	tataveret@ukr.net

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Коміна Марина Ігорівна, старший викладач
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/foreign-languages/Komina.pdf
E-mail	komina.hnusa@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна за професійним спрямуванням» складено відповідно до освітньо-професійних програм «Оркестрова майстерність» і «Сольне та інструментальне виконавство» підготовки бакалаврів та навчальних планів, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти відповідно до вимог освітньо-професійних програм, алгоритму вивчення дисципліни «Українська мова як іноземна за професійним спрямуванням»; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна за професійним спрямуванням» є поглиблення базових знань із мови, досягнення здобувачами вищої освіти рівня комунікативної компетентності, достатнього для усного мовлення, читання й написання фахових текстів, що надалі стане основою мовного аспекту їхньої професійної комунікації.

В процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні **знати**:

- способи використання здобутих комунікативних навичок у повсякденному мовленні;
- елементи соціальної адаптації; фактори успішної мовної адаптації до нового середовища;
- норми мовленнєвого етикету в повсякденному спілкуванні;
- базові норми сучасної української мови;
- тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки;
- норми укладання текстів певної тематики.

уміти:

- формувати своє ставлення до української мови й культури, вміти діяти відповідно до нього;
- застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності;
- застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в повсякденному спілкуванні;
- використовувати набуті знання для вирішення практичних ситуацій;
- аналізувати інформацію, приймати обґрунтовані рішення, здобувати сучасні знання;
- формувати ефективну стратегію особистісної адаптації до нових умов;
- застосовувати знання української мови як усно, так і письмово;
- обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи;
- складати тексти, необхідні для повсякденної комунікації.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема, **загальних**:

- **ЗК 1.** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК 3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК 4.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК 5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК 8.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК 9.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК 10.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- **ЗК 12.** Здатність працювати автономно.
- **ЗК 14.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- **ЗК 15.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальних (фахових):

- **СК 7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- **СК 11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК 12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- **СК 13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- **СК 14.** Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- **СК 15.** Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.
- **СК 16.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

Програмні результати навчання.

- **ПРН 6.** Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- **ПРН 7.** Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- **ПРН 11.** Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській /звукорежисерській практичній діяльності.

- **ПРН 12.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- **ПРН 13.** Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

Перелік тем

Тема 1. Узагальнення знань із граматики; аудіювання.

Тема 2. Вираження суб'єктно-предикатних відносин. Родове – видове поняття, частина цілого. Робота з текстом «Музика в моєму житті».

Тема 3. Конструкції «що є чим», речення з дієсловами «бути», «вважатися», «становити», «являти», «складати». Називний, знахідний, орудний відмінки іменників, прикметників. Діалог.

Тема 4. Приналежність предмета. Займенник «свій». Називний, знахідний, орудний відмінки займенників. Робота з текстом «Особливості голосового апарату».

Тема 5. Словотвір: суфікси -евт, -ник, -ач, -ир, -ист на позначення осіб. Лексика за категоріями «вивчати-досліджувати-аналізувати».

Тема 6. Дієслова доконаного та недоконаного видів. Види дієслів при вираженні констатації факту й результату дії. Структура діалогу, інтонаційні конструкції, порядок слів. Діалог.

Тема 7. Словотвір: постфікс дієслова. Правопис м'якого знака. Конструкції з дієсловами «називати», «називатися», речення з визначеннями «що називається/характеризується чим», «що має що», «що володіє чим», «що має властивість». Робота з текстом «Різновиди оперних голосів».

Тема 8. Повторення вивченого матеріалу.

Тема 9. Актуальний поділ речення. Словотвір іменників: суфікси/закінчення -ання, -ття, -к-, -л. Правопис процесових назв. Робота з текстом «Тембр».

Тема 10. Місцевий відмінок іменників, прикметників, займенників. Конструкції з прямим/непрямим об'єктом. Аудіювання.

Тема 11. Синтаксис. Речення зі словами «хто вважає/вважається (що, кого) чимось», дієсловами «здається», «виявляється». Діалог.

Тема 12. Лексика з ключовими поняттями «вчити-вивчати-займатися». Робота з текстом «Музикальний слух».

Тема 13. Конструкції з дієсловом «полягати», «ставати», «залишатися»; види дієслів при вираженні процесу й результату дії. Безсуфіксне творення іменників. Лексичні значення дієслів руху. Діалог .

Тема 14. Порядок слів у реченні. Рід іменників іншомовного походження.

Правопис слів іншомовного походження. Робота з текстом «Видатний тенор Лучано Паваротті».

Тема 15. Повторення вивченого матеріалу.

Тема 16. Визначення рівня залишкових знань. Лексика з ключовими словами «знайомий – відомий». Діалог.

Тема 17. Вираження дії та стану предмета, конструкції зі словами «хто/що змінює щось; що змінюється». Способи вираження порівняння кількості. Робота з текстом «Музичні інструменти».

Тема 18. Словотвір: утворення прикметників, котрі характеризують предмет за розташуванням, за матеріалом, за призначенням, за зв'язком із іншим предметом (явищем, групою осіб). Діалог.

Тема 19. Лексика з ключовими словами «база-основа-фунда-мент-підґрунтя». Правопис префіксів. Поняття про план тексту. Робота з текстом «Струнні музичні інструменти».

Тема 20. Прислівники та сполуки прислівникового типу з просторовим значенням. Укладання плану тексту.

Тема 21. Структура наукового тексту: логічна модель наукового опису, лексичний повтор. Вираження зміни ступеня якості предмета («спростити», «зробити простішим» тощо).

Тема 22. Характеристика предмета за його кількісними показниками. Робота з текстом «Скрипаль-віртуоз Антоніо Вівальді», укладання плану.

Тема 23. Повторення вивченого матеріалу.

Тема 24. Особливі випадки утворення форм родового відмінка множини іменників. Лексика: дієслова «читати», «заснувати-створити-утворити». Робота з текстом «Духові музичні інструменти».

Тема 25. Вираження наявності предмета (особи): «хто/що має що», «де є/наявне щось». Прийменники місця. Анотація.

Тема 26. Прикметники чоловічого роду. Лексика з ключовим словом «досягнути». Ступені порівняння прикметників. Робота з текстом «Клавішні музичні інструменти», укладання анотації.

Тема 27. Об'єкт при дієсловах та іменниках із фазовим значенням. Вживання дієслів руху з префіксами «уві-», «за-», «при-», «під-», «піді-». Дієслово «писати» з префіксами. Робота з текстом «Найшвидший на планеті піаніст – українець Любомир Мельник».

Тема 28. Синтаксис: вираження процесу й результату дії (активні, пасивні звороти). Вираження способу реалізації дії. Робота з текстом «Ударні музичні інструменти», укладання анотації.

Тема 29. Вживання видів дієслів при вираженні однократності й повторюваності дії. Творення іменників: суфікси -ість, -ство. Лексика:

«розрізняти-відрізняти-вирізняти». Робота з текстом «Мій улюблений музичний інструмент».

Тема 30. Узагальнення знань: лексика, граматики.

Тема 31. Узагальнення знань із граматики.

Тема 32. Синтаксис: вираження способів і засобів для реалізації дії («шляхом», «за допомогою»). Діалог.

Тема 33. Поняття засобів вираження та позначення явищ («через», «у вигляді»). Характеристика предмета за матеріалом. Поняття про реферування.

Тема 34. Характеристика дії за діячем, змістом, зв'язком зі сферою діяльності. Творення часових форм дієслів із суфіксами -а-, -ва-, -ува-. Написання реферату.

Тема 35. Поняття «встановити-виявити». Лексика «задача – завдання». Робота з текстом «Екскурсія музичними пам'ятками України».

Тема 36. Вживання видів дієслова при вираженні факту дії. Лексика «багато – багато хто – кілька – декілька – дехто – деякі». Вираження часу, повністю зайнятого дією.

Тема 37. Вираження відносин попередності та послідовності («за місяць», «через тиждень», «рік потому» тощо). Вираження дієсловами руху спростування дії. Дієслово «пам'ятати» з префіксами. Діалог.

Тема 38. Повторення вивченого матеріалу.

Тема 40. Вираження специфіки дії та стану дії. Вираження просторових відношень. Лексика «виникнення-поява-постання-генезис-походження». Робота з текстом «Музичні традиції України».

Тема 41. Вживання видів дієслова при вираженні звичайності, повторюваності дії. Дієслово «дати» з префіксами. Синтаксис: вживання прикметників у функції предиката. Аудіювання.

Тема 42. Характеристика предмета за приналежністю. Утворення форм простого майбутнього часу дієслів типу «почати», «взяти». Лексика «галузь-сфера-область». Діалог.

Тема 43. Вживання виду при вираженні анульованого результату дії. Дієслово «брати» з префіксами. Лексика «керувати-завідувати-очолювати». Робота з текстом «Український композитор Микола Лисенко», укладання плану.

Тема 44. Граматика: деякі способи вираження суб'єкта (іменник, займенник, числівник), специфіка вираження присудка в таких конструкціях.

Тема 45. Вираження можливості/неможливості/дозволу/заборони реалізації дії. Робота з текстом «Невідомий автор найвідомішої мелодії – Микола Леонтович», укладання анотації.

Тема 46. Узагальнення знань лексики, граматики.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні (практичні) заняття. В якості самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І. П. Котляревського та за допомогою платформ Zoom, Google-meet, Viber, YouTube та ін. Додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<u>Кількість балів</u>	<u>Національна шкала</u>	<u>ECTS шкала</u>
<u>90–100</u>	<u>Відмінно</u>	<u>A</u>
<u>82–89</u>	<u>Добре</u>	<u>B</u>
<u>75–81</u>	<u>Добре</u>	<u>C</u>
<u>64–74</u>	<u>Задовільно</u>	<u>D</u>
<u>60–63</u>	<u>Задовільно</u>	<u>E</u>
<u>35–59</u>	<u>Незадовільно</u>	<u>FX</u>
<u>1–34</u>	<u>Незадовільно</u>	<u>F</u>

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти.

90–100 балів. Повно розкрив зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок;

82–89 балів. Відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли студент легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81 балів. У викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73 балів. Неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63 балів. Допущені помилки, виправлені після кількох запитань викладача; студент не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59 балів. Не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34 балів. Виявлено незнання студентом більшої або найбільш важливої частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, правил.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти в міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах тощо.

Політика викладання дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І.П.Котляревського».

Рекомендовані джерела

1. Булик-Верхола С. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник для студентів музичних спеціальностей. Львів : вид-во Львівської політехніки. 2016 р. 308 ст.
2. Крок-2 : Навчальний посібник / Олеся Палінська. Львів : «Львівська політехніка», 2014. 160 с.
3. Вивчаймо українську : навчальний посібник / Н. О. Лисенко, О. О. Литвиненко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. Харків : НФаУ, 2019. 140 с.
4. Гавриш І.П. Орфоепічний практикум з української мови як іноземної. Харків : ХНУМ імені І.П. Котляревського, 2019. 39 с.
5. Чолакова А.Д., Гавриш І. П., Хуан Лей, Ван Юцзе. Українсько-китайський вокальний словник. – Харків. : ХНУМ імені І.П. Котляревського, 2021. – 27 с.

6. Лисенко Н. О. Культура наукової мови: (Навчальний посібник). Харків : Тім Пабліш Груп, 2015. 271 с.
7. Тележкіна О. О., Лисенко Н. О., Кушнір О. О., Литвиненко О. О., Піддубна Н. О. Ділове спілкування: усна і писемна форми. Харків : «Смугаста типографія», 2015. 384 с.
8. Українська для іноземців [Текст] = Ukrainian Elementary : навч. посіб. / О. Г. Барчук [та ін.]; за ред. Т. О. Дегтярьової. Суми : Університетська книга, 2017. 400 с.
9. Українська музична енциклопедія. Т. 1 / Гол. редкол. Г. Скрипник; НАНУ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ : Видавництво Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України, 2006–2018.
10. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. URL : <http://sum.in.ua/>
11. Крок до України [Електронний ресурс]. URL : <http://krok.mio.k.lviv.ua/uk/>
12. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. URL : <http://www.slovnyk.ua/>
13. Репозитарій ХНУМ імені І. П. Котляревського [Електронний ресурс]. URL : <https://repo.num.kharkiv.ua/community-list>